

Inzicht in leefwereld van ouders van nu

(Februari 2018)

Onder invloed van demografische en economische ontwikkelingen zijn de behoeften van ouders van nu anders dan decennia geleden. Ook maatschappelijke trends zoals een toenemende individualisering en digitalisering beïnvloeden de leefwereld van gezinnen. Het NCJ heeft getracht om JGZ-professionals inzicht te geven in de behoeften van ouders door een eerste beeld te schetsen van hun leefwereld. We maakten hiervoor gebruik van bestaande literatuur, diverse JGZ-klantarena's en klanttevredenheidsonderzoeken.

Beleving ouderschap en voorbereiding hierop

- Verreweg de meeste ouders (97%) zijn tevreden over de opvoeding en achten zichzelf goed in staat om voor de kinderen te zorgen. Echter, 58% van de moeders en 50% van de vaders ervaart het ouderschap als moeilijker dan gedacht.
- Ouders die terugkijken hadden beter voorbereid willen worden op het ouderschap net zoals dit nu al gebeurt voorafgaand aan de bevalling en de eerste week van de baby (Gravesteyn, 2016).
- Vanuit kwalitatieve peilingen blijkt dat 90% van de 67 ondervraagde, aanstaande ouders voorbereiding op ouderschap even belangrijk vindt als voorbereiding op de bevalling.
- In de huidige prestatiesamenleving is het lastig toegeven als het eens niet goed gaat. Het zelfvertrouwen van personen ontstaat mede doordat zij zich met anderen vergelijken. Wanneer het lijkt alsof het bij anderen prima gaat - een beeld dat geschetst wordt via bijvoorbeeld sociale media - kan dit er voor zorgen dat ouders negatiever naar zichzelf gaan kijken en men minder tevreden is over het eigen leven. De schaamte en onzekerheid van ouders kan hierdoor groter worden.

Partnerrelatie

- Onderzoek wijst uit dat het ouderschap veel van een relatie vraagt. Ouders geven aan een dip in de relatie te ervaren op twee momenten: als je net ouders bent geworden en als de kinderen in de puberteit zitten.
- Het Nji ondervroeg 67 aanstaande ouders; 41% van hen vindt een goede voorbereiding op veranderingen in de relatie belangrijk.

Combineren werk en zorg

- Het combineren van werk en zorg is steeds belangrijker. Werkende ouders hechten steeds meer waarde aan goede secundaire arbeidsvoorwaarden. De mogelijkheid om tijd- en plaatsonafhankelijk te werken en de ruimte het ouderschapsverlof op te nemen vergroot het welzijn van de ouder.

Gewenste ondersteuning

- Wie door ouders om advies gevraagd wordt, hangt af van de aard van de vraag. Uit onderzoek van het lectoraat Ouderschap & Ouderbegeleiding van Hogeschool Leiden (Leuker voor Later) blijkt dat bij algemene vragen ouders het liefst aankloppen bij het persoonlijke netwerk. Moeders halen hun informatie het liefst van internet, bij andere ouders en vrienden. Vaders het liefst bij hun partner, internet en de eigen ouders. Dit zijn ook de bronnen waarvan zij aangeven er het meeste aan te hebben.
- Ouders van nu vragen lang niet altijd om advies. Enkel wanneer ouders een vertrouwensband met iemand hebben, durven ze gevoelens van onzekerheid en angst te uiten.
- Ouders zijn mondiger en nemen niet zomaar iets aan. Professionals komen bij ouders niet meer weg met een eenzijdig advies.
- Ouders ervaren digitaal contact lang niet altijd als prettig omdat de toon en de non-verbale communicatie wegvallen. Ouders willen - in tegenstelling tot wat veel mensen denken - vooral face-to-face contact met professionals wanneer zij bepaalde problemen ervaren in de groei of ontwikkeling van hun kind.

- Digitalisering roept ook een nieuw soort vragen bij ouders op. Mede doordat niet alle ouders zelf niet zijn opgegroeid met nieuwe media, worstelen zij met de mediaopvoeding van hun kind.

Digitale mogelijkheden

- Ouders hebben behoefte aan juiste informatie die zij in hun eigen tijd online kunnen raadplegen. Ouders zouden het fijn vinden als zij kunnen zien (wellicht d.m.v. een keurmerk) of informatie betrouwbaar is.
- De toegankelijkheid van informatie op het internet zorgt er ook voor dat ouders onzeker worden. Doordat informatie door verschillende bronnen worden gedeeld en continue verandert, kan er tegenstrijdige informatie gegeven worden. Ouders weten hierdoor niet altijd welke informatie juist is en wat zij het beste kunnen doen.
- Steeds vaker wordt er gebruik gemaakt van digitale middelen om informatie te delen met ouders. Ouders geven aan dat zij het belangrijk vinden dat zij kunnen zien dat er op een zorgvuldige manier wordt omgegaan met privacygevoelige gegevens.

Bronnen

- Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational psychologist*, 28(2), 117-148.
- Duimel, M., & Meijering, I. (2013). Professionals en ondersteuning bij mediaopvoeding. Nederlands Jeugd instituut. [Verkregen via het Nji >](#)
- De Graaf, A., 2011, *Gezinnen in cijfers*. In SCP (Ed.), *Gezinsrapport 2011* (blz. 35-61). Den Haag: SCP.
- Gravesteijn, C. (2013). Eerst ouderschap, dan opvoederschap!. *Pedagogiek*, 33, 49-55
- [Hogeschool Leiden. Onderzoek Leuker voor later.](#)
- Gravesteijn, C., & Aartsma, M. (2015). *Meer dan opvoeden. Perspectieven op het werken met ouders*. Bussum: Uitgeverij Coutinho bv.
- Gravesteijn, C. (2015). *Ouderschap in Ontwikkeling. De kracht van alledaags ouderschap*. Amsterdam: Uitgeverij, SWP.
- Hooijmans, S. & Kramer, P. (2016). Behoeftte-onderzoek jeugdgezondheidszorg, TNS Nipo, 1-16.
- Josse, E., Makhsh, Z., Peschar, C., & Meijer, O. (2014). Onderzoeksproject: Ouders en Ouderschap in Ontwikkeling. Hogeschool Leiden. In opdracht van en verkregen via [Lectoraat Ouderschap & Ouderontwikkeling](#).
- Keuskamp, F. (2013). Opvoedonzekerheid bij ouders. Masterthesis. Universiteit Utrecht.
- Klok, M. (2016). Stevig in je schoenen tegenover ouders. *Kinderopvang*, 26, 28-29.
- Kudos. (2016). Trends: Digitalisering & individualisering. [Verkregen via Kudos >](#)
- Lahlou, S. (2008). Identity, social status, privacy and face-keeping in digital society. *Social science information*, 47, 299-330.
- Ligtermoet, I., & Okma, K. (2014). Steun voor aanstaande ouders bij ouderschap en opvoeding. Visiedocument voor gemeenten. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut. [Verkregen via het Nji >](#)
- Nikken, P. (2009). Ouders over het internet en hun kind. [Verkregen via mijnkindonline >](#)
- Nederlands Jeugdinstituut (2015). Onderzoek naar het zelfbeeld en informatiebehoeften van ouders. [Verkregen via het Nji via >](#)
- Pénard, T., Poussing, N., & Suire, R. (2013). Does the Internet make people happier?. *The Journal of Socio-Economics*, 46, 105-116.
- Windster, G. (2014). Ouderschapsbeleving en welzijnsbevordering van ouders en kinderen in de voedingsfase in Nederland. Hogeschool Leiden. In opdracht van Lectoraat Ouderschap & Ouderontwikkeling. [Verkregen via Bachelorscriptie door Gerda Windster >](#)

Lees ook:

- Verslag van de klantarena's in [Leiden](#), [Twente](#) en [Eindhoven](#)
- Onderzoeken van het [Lectoraat Ouderschap en Ouderbegeleiding van Hogeschool Leiden](#)
- [Tien tips voor 'ouder-proof' communicatie](#) (2017)
- [Website Ouders Centraal](#)

Bekijk ook ons themadossier ouderschap via:
www.ncj.nl/ouderschap